

Rovte in roman Trnjakova domačija

Ko sem leta 2010, v petinosemdesetem (85.) letu starosti, v samozaložbi izdala roman Trnjakova domačija, sem hotela pisani besedi in domačiji zaupati čase, ki smo jih doživeli in nas spremljajo še danes. V romanu Trnjakova domačija se v življenjsko zgodbo junakinje Jelke vrinjajo različni dogodki, ki so krojili usodo domačije, Rovtam in svetu, spreminjali medsebojne odnose in opuščali utečene moralno-etične vrednote. Po intuiciji sem izbrala za kraj dogajanja Rovte in Rovtarje.

V romanu Trnjakova domačija beremo: "Rovte so kraj takšnih ali drugačnih novic," menita poštar Sima in Miha, nekdanji partizan.

Govorita tudi o armadi, jugoslovanski vojski. "Čez noč je postala sovražna. A smo bili nekoč vsi dedci vojaki slavne jugoslovanske armije. In še radi smo jo imeli in jo spoštovali.

Prisegli smo zvestobo in jo pogoltnili. A ne vsi!"

V nadaljevanju pa: "Tudi v Rovtah ocenjujejo demokracijo različno. Govorijo o levičarjih in desničarjih. O demokratih in mnogih, ki jim je socializem pri srcu. 'Jugoslavija je krtila naše pravice!' so prepričani drugi. Za mnoge je Tito velik politik in svetovljan. Za druge morilec, diktator in zločinec. Desni in levi se razhajajo. Zatajili sta sloga in moč. Z vstopom v Evropsko skupnost trka na vrata globalizacija. Izgubljajo se naša identiteta, jezik, kultura in narodna zavest in smo tam, ko bomo nekega dne drugorazredna družba. Prisegajo drugi. In podtikanja, na račun partizanščine ne manjka ..."

In še: "Ljudje pozabljajo na vzroke vojne. Pozabljajo, zakaj so ljudje bežali v hosto. Bil je boj za goli obstanek slovenske duše, besede, jezika in srca. Spregledajo ali namerno zamolčijo vzroke upora!"

Ja! Tako v romanu in nič drugače ob srečanju v Rovtah. Spreminjati zgodovinska dejstva je obsojanja vredno početje! Sprašujem, mar naj se uresničijo Jelkini boleči vzkliki, s katerimi zaključujem roman: "Zbogom Trnjakov rod! Zbogom Trnjakova domačija!"

Berta Čobal Javornik, Pernica